

שני צדדים למטבע:

השוואה כמותית בין תפיסות צוותים מטפלים ועמותות חולים לגבי מעורבות מטופלים בתהליכי תעדוף טכנולוגיות בישראל

ד"ר טל מורגנשטיין, פרופ' דן גרינברג, ד"ר שגב שני
המחלקה למדיניות וניהול מערכות בריאות, אוניברסיטת בן גוריון בנגב

שיטות מחקר

מתודולוגיה מחקרית

שני סקרים מקוונים שפותחו על בסיס פרקטיקות בינלאומיות וממצאי ראיונות עומק מקדימים עם מובילי דעה וקובעי מדיניות בישראל.

משתתפים

362 משתתפים, מתוכם 161 נציגי עמותות חולים ו-201 אנשי צוות מטפל (רפואי וסיעודי).

איסוף מידע

המשתתפים דירגו ערך של 14 יתרונות פוטנציאליים למעורבות מטופלים ב-HTA בסולם ליקרט בן 5 דרגות (1="בכלל לא מסכים" עד 5="מסכים במידה רבה מאוד"). היתרונות שנבחנו כללו תרומה ללגיטימיות ולהגנות של תהליך עדכון הסל, הבנה מעמיקה יותר של השפעת המחלה על חיי המטופל וסביבתו הקרובה, ותובנות לגבי השלכות הטיפול בתנאי עולם אמיתי. הנתונים נותחו באמצעות סטטיסטיקה תיאורית והשוואתית.

רקע

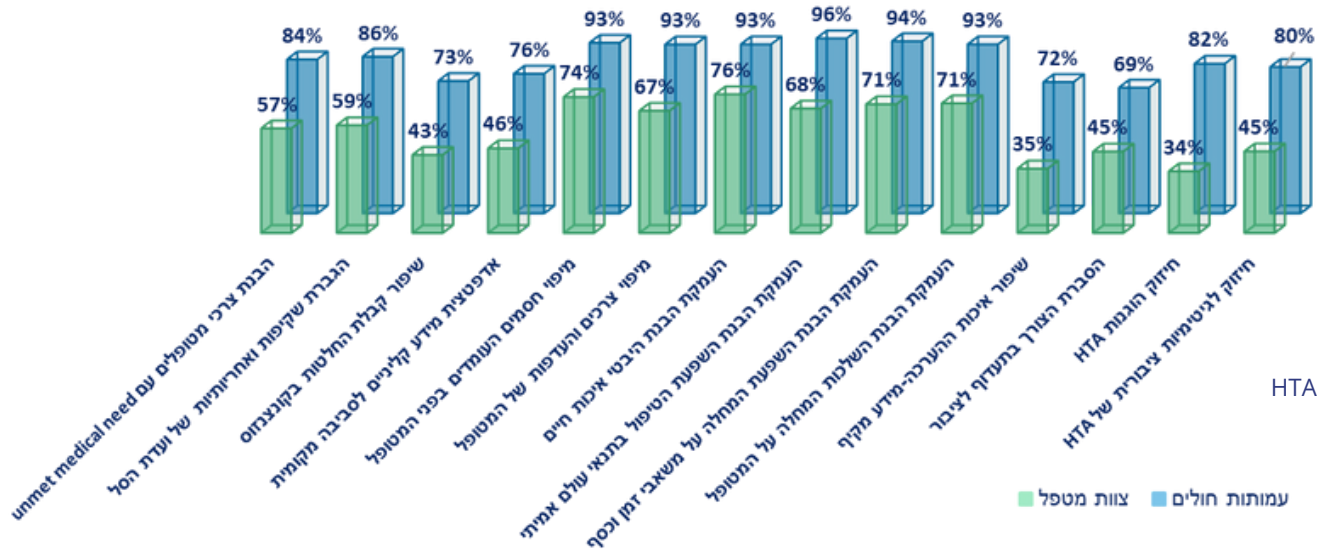
מעורבות מטופלים בתהליכי הערכת טכנולוגיות בריאות (HTA) ותעדוף משאבים הפכה לסטנדרט.

בישראל, מעורבות המטופלים בתהליכים אלה עדיין מוגבלת, ומתבצעת לרוב באופן חלקי או בערוצים לא-פורמליים.

בחינת תפיסותיהם של הצוותים המטפלים ושל המטופלים לגבי היתרונות והערך של מעורבות מטופלים הכרחית לקידום תהליכים אלה בישראל.

מטרת המחקר

לבחון ולהשוות תפיסות של מטפלים ומטופלים לגבי הערך של מעורבות מטופלים ב-HTA בישראל.

תרשים 1:

יתרונות פוטנציאליים למעורבות מטופלים ב-HTA

ממצאי המחקר

נמצאו הבדלים מובהקים סטטיסטית בין תפיסות עמותות החולים והצוותים הרפואיים.

עמותות החולים:

ייחסו ערך גבוה לכל היתרונות האפשריים, כאשר שישה מתוכם זכו לשיעור הסכמה של 90% ומעלה (אחוז המשיבים שהביעו הסכמה גבוהה – ענו "במידה רבה" או "במידה רבה מאוד").

התחומים המרכזיים בהם זוהה ערך למעורבות מטופלים כללו בחינת השפעות הטיפול בתנאי עולם אמיתי (יתרונות, חסרונות והשלכות על תפקוד), היבטי איכות חיים שאינם נמדדים בכלים סטנדרטיים, והבנה מעמיקה של השפעת המחלה על המטופל ומשפחתו, כולל השלכות תפקודיות, חברתיות וכלכליות.

הצוותים הרפואיים:

אימצו גישה סלקטיבית יותר בהשוואה לעמותות החולים.

רק ארבעה יתרונות עברו רף הסכמה של 70%: הבנת אספקטים שונים של איכות חיים, מיפוי חסמים, והבנת השפעת המחלה על חיי המטופל ומשפחתו.

מסקנות והמלצות

- עמותות החולים רואות ערך רב במגוון היבטים של מעורבות מטופלים, בעוד הצוותים הרפואיים מזהים ערך בעיקר בהיבטים הקשורים לאיכות חיים וחסמים.
- מומלץ לפתח מסגרת מתודולוגית לשילוב שיטתי של פרספקטיבות מטופלים ב-HTA, להטמיע תוכניות הכשרה לצוותים רפואיים להבנת ערך מעורבות מטופלים, ולייסד פלטפורמות לדיאלוג מובנה בין הצוותים המטפלים והמטופלים.
- שילוב של הפרספקטיבות השונות עשוי להוביל לתהליכי תעדוף מותאמים יותר לצרכי המטופלים.